فصل پنجه عقبگرد

سید ناصر رضوی

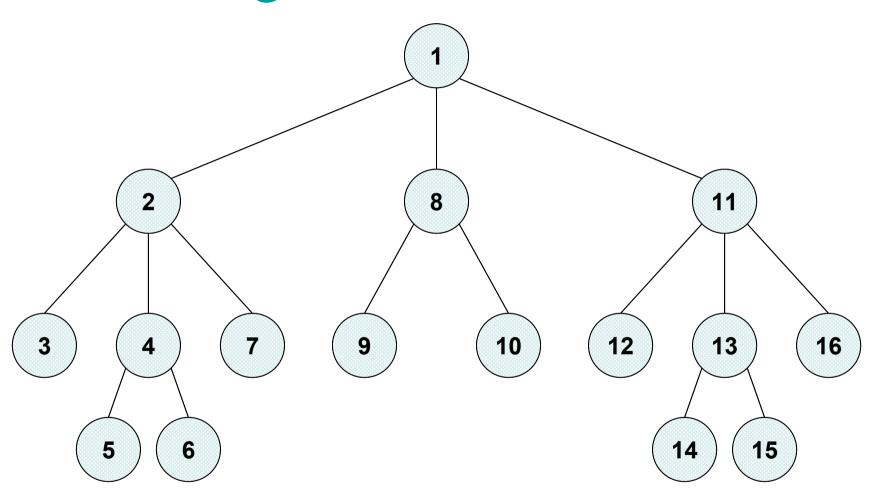
E-mail: razavi@Comp.iust.ac.ir

1470

ایده

- پرچین پر پیچ و خم قصر هامپتون
- انتخاب دنباله ای از اشیاء از یک مجموعه مشخص به طوری که معیار خاصی بر آورده شود
 - مثال: مساله n-وزیر
 - دنباله: n موقعیت روی صفحه شطرنج -
 - مجموعه: n^2 موقعیت ممکن -
 - معیار: هیچ دو وزیری همدیگر را تهدید نکنند.
 - جستجوى اول عمق درخت (پيمايش پيش ترتيب درخت)

مستموی اول عمق

شکل ۱-۵ یک درخت که در آن گره ها طبق جستجوی عمقی شماره گذاری شده اند.

الگوریتی مستجوی اول عمق

```
void depth first tree search (node v)
 node u;
  visit v;
  for ( each child u of v )
     depth first tree search (u);
```

مساله ۲-وزير

• درخت فضای حالت

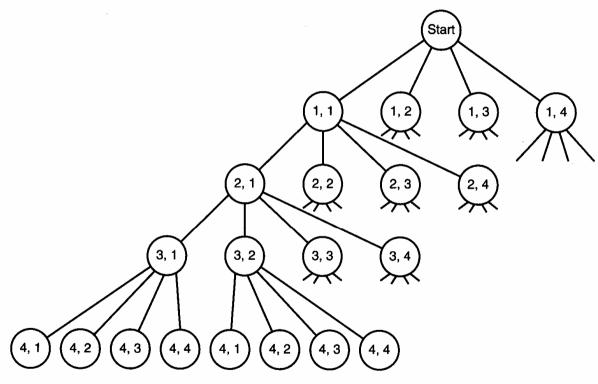

Figure 5.2 • A portion of the state space tree for the instance of the n-Queens problem in which n = 4. The ordered pair $\langle i, j \rangle$, at each node means that the queen in the i th row is placed in the j th column. Each path from the root to a leaf is a candidate solution.

در صورت بررسی هر راه مل کاندیدا ...

- - -

جستجو برای علامت های بن بست

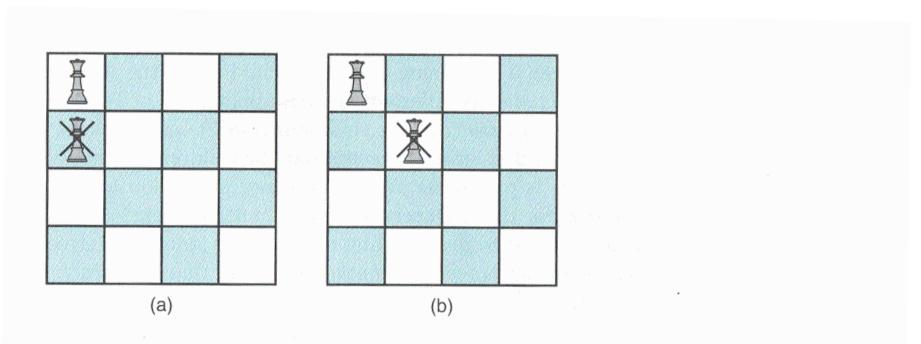

Figure 5.3 • Diagram showing that if the first queen is placed in column 1, the second queen cannot be placed in column 1 (a) or column 2 (b).

عقبگرد (Backtracking) عقبگرد

- عقبگرد: روالی که توسط آن، پس از تعیین اینکه گره ای غیر امید بخش می باشد، به گره پدر آن عقبگرد می کنیم و جستجو را در فرزند دیگری از گره پدر ادامه می دهیم.
 - گره غیر امید بخش
 - گره ای که هنگام ملاقات آن دریابیم که احتمالاً منجر به راه حل نمی شود
 - گره امید بخش
 - هرس کردن درخت فضای حالت
 - درخت فضای حالت هرس شده

الگوریتی کلی

```
void checknode ( node v)
  node u;
  if (promising(v))
       if (there is a solution at v)
              write the solution;
       else
              for ( each child u of v )
                      checknode (u);
```

مساله ۲-وزیر

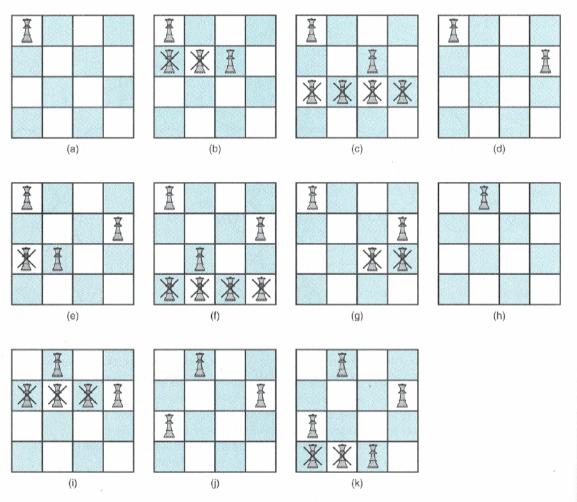
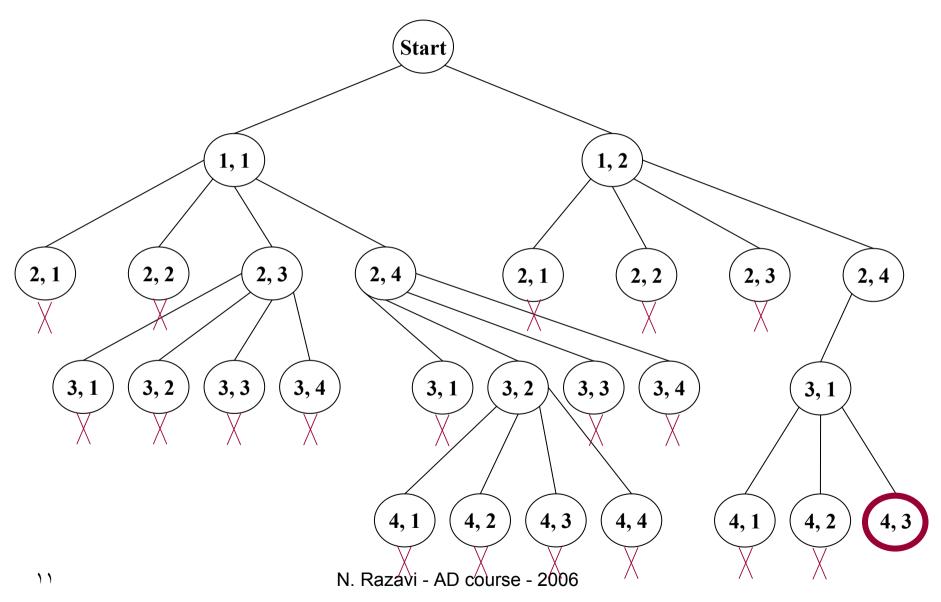

Figure 5.5 • The actual chessboard positions that are tried when backtracking is used to solve the instance of the n-Queens problem in which n = 4. Each nonpromising position is marked with a cross.

مثال: جستجوی عقبگرد برای ۴-وزیر

اجتناب از تولید گره های غیر امید بخش

```
void expand ( node v )
  node u;
  for ( each child u of v )
       if (promising(u))
               if (there is a solution at u)
                      write the solution;
               else
                      expand(u);
```

مساله ۱۳-وزیر

- بررسی اینکه آیا دو وزیر یکدیگر را تهدید می کنند
 - بررسي ستون ها

$$col(i) = col(k)$$
 –

• بررسی قطرها

$$col(i) - col(k) = i - k -$$

$$col(i) - col(k) = k - i -$$

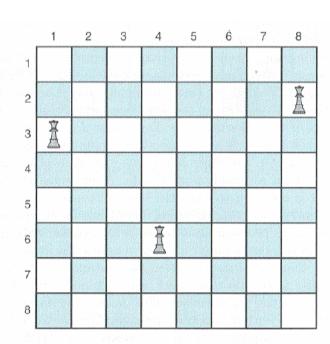

Figure 5.6 • The queen in row 6 is being threatened in its left diagonal by the queen in row 3 and in its right diagonal by the queen in row 2.

الگوريتي

- مساله: قرار دادن n وزیر روی یک صفحه شطرنج $n \times n$ به گونه ای که هیچ دو وزیری در یک سطر، ستون و یا قطر قرار نگیرند.
 - n ورودی ها: عدد صحیح و مثبت \bullet
- خروجی ها: تمامی راه های ممکن برای قرار دادن n وزیر در یک صفحه شطرنج $n \times n$ به طوری که هیچ دو وزیری نتوانند یکدیگر را تهدید کنند. هر خروجی شامل آرایه ای از اعداد صحیح به نام col است که از یک تا n اندیس گذاری شده است و در آن col[i] بیانگرستونی است که وزیر ردیف i ام در آن قرار می گیرد.

الگوريتي

```
void queens( index i)
  if (promising (i))
       if (i == n)
              cout \ll col[1] through col[n];
       else
              for (j=1; j \le n; j++) {
                      col[i+1]=j;
                      queens (i+1);
```

الگوریتی بررسی امید بخش بودن گره ها

```
bool promising (index i)
  index k;
   bool switch;
  k=1;
  switch = true;
  while ( k \le i \&\& switch ) {
       if (col [i] = col [k] \parallel abs (col [i] - col [k]) = i - k)
               switch = false;
       k++;
```

کارآیی

• بررسی تمام درخت فضای حالت (تعداد گره های بررسی شده)

$$1 + n + n^2 + n^3 + \dots + n^n = \frac{n^{n+1} - 1}{n-1}$$
.

• استفاده از مزیت اینکه هیچ دو وزیری نمی توانند همزمان در یک سطریا ستون قرار بگیرند

$$1 + n + n(n-1) + n(n-1)(n-2) + ... + n!$$

تعداد گره های امید بخش

مقايس

• Table 5.1 An illustration of how much checking is saved by backtracking in the n-Queens problem*

n	Number of Nodes Checked by Algorithm 1 [†]	Number of Candidate Solutions Checked by Algorithm 2 [‡]	Number of Nodes Checked by Backtracking	Number of Nodes Found Promising by Backtracking
4	341	24	61	17
8	19,173,961	40,320	15,721	2057
12	9.73×10^{12}	4.79×10^{8}	1.01×10^{7}	8.56×10^{5}
14	1.20×10^{16}	8.72×10^{10}	3.78×10^{8}	2.74×10^{7}

^{*}Entries indicate numbers of checks required to find all solutions.

 $^{^\}dagger$ Algorithm 1 does a depth-first search of the state space tree without backtracking.

 $^{^{\}ddagger}$ Algorithm 2 generates the n! candidate solutions that place each queen in a different row and column.

مساله عاصل جمع زير مجموعه ها

• مثال ۵–۲:

فرض كنيد

$$w_1 = 5$$
 $w_2 = 6$ $w_3 = 10$ $w_4 = 11$ $w_5 = 16$

از آنجا که

$$w_1 + w_2 + w_3 = 21,$$

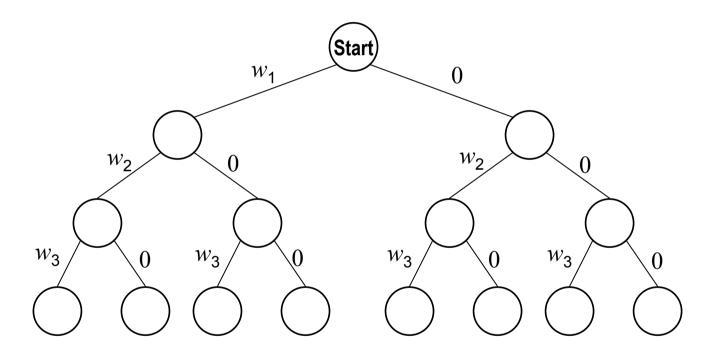
 $w_1 + w_5 = 21,$
 $w_3 + w_4 = 21$

جواب ها برابرند با:

$$\{w_1, w_2, w_3\}, \{w_1, w_5\}, \{w_3, w_4\}$$

درخت فضای مالت

•
$$w_1 = 2$$
, $w_2 = 4$, $w_3 = 5$

n=3 یک درخت فضای حالت برای نمونه ای از مساله حاصل جمع زیر مجموعه ها که در آن ~ 1

درخت فضای مالت

• W = 6, $w_1 = 2$, $w_2 = 4$, $w_3 = 5$ (Start) $w_1 = 2$ W_1 0 $w_2 = 4$ $w_3 = 5 \ w_3$ w_3

شکل $\Delta - \Lambda$ یک درخت فضای حالت برای مساله حاصل جمع زیر مجموعه ها برای نمونه مثال $\Delta - \Delta$. مقادیر ذخیره شده در هر گره برابر مجموع وزن ها تا آن گره می باشد.

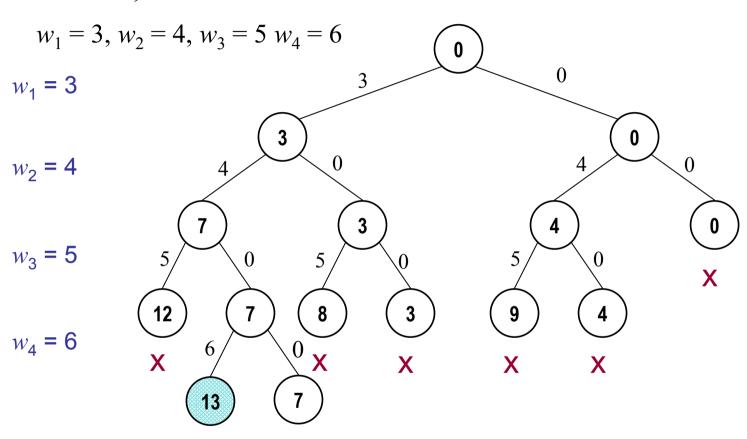
بررسی امید بخش بودن یک گره

- مرتب سازی وزن ها به ترتیب غیر نزولی
 - i بررسی گره در سطح \bullet

- $-weight + w_{i+1} > W$
- -weight + total < W

درخت فضای مالت

• W = 13,

شکل ۵-۹ درخت هرس شده فضای حالت توسط عقبگرد در مثال ۵-۴. مقادیر ذخیره شده در هر گره برابر مجموع وزن ها تا آن گره می باشد. تنها جواب در گره سایه خورده پیدا شده است. گره های غیر امید بخش با علامت ضرب مشخص شده اند.

الگوريتي

• مساله: تعیین همه ترکیبات اعداد صحیح موجود در یک مجموعه W عضوی، به طوری که مجموع آن ها مساوی مقدار معین W شود.

• ورودی ها: عدد صحیح مثبت n، آرایه مرتب (غیر نزولی) از اعداد صحیح مثبت W مثبت که از یک تا M اندیس گذاری شده است. و عدد صحیح مثبت W.

W خروجی ها: تمام ترکیبات اعداد صحیح ورودی که مجموعشان برابر W باشد.

الگوريتي

```
void sum_of_subsets ( index i,
                       int weight, int total)
   if (promising (i))
         if(weight = W)
                  cout << include [1] through include [i];</pre>
         else {
                  include [i + 1] = "yes";
                  sum\_of\_subsets (i + 1, weight + w [i + 1], total - w [i + 1]);
                  include [i+1] = "no";
                  sum of subsets (i + 1, weight, total - w[i+1]);
```

الگوریتی بررسی امید بخش بودن یک گره

پیمِیدگی زمانی

• اولین فراخوانی تابع

 $sum_of_subset(0, 0, total)$

$$total = \sum_{j=1}^{n} w[j]$$

• تعداد گره های بررسی شده

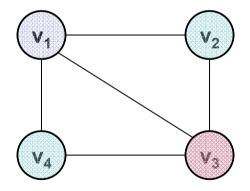
$$1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^n = 2^{n+1} - 1$$

رنگ آمیزی گراف

:m-Coloring مساله

- یافتن همه راه های ممکن برای رنگ آمیزی رئوس یک گراف بدون جهت با استفاده از حداکثر m رنگ متفاوت به طوری که هیچ دو راس مجاوری هم رنگ نباشند.

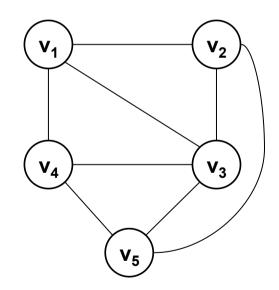
مثال ۵−۵:

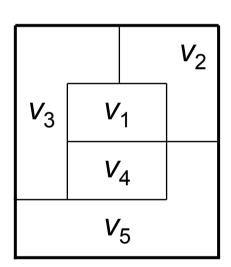

شکل ۱۰-۵ گرافی که با دورنگ قابل رنگ آمیزی نمی باشد. حل مساله رنگ آمیزی با ۳ رنگ

کاربرد: رنگ آمیزی نقشه

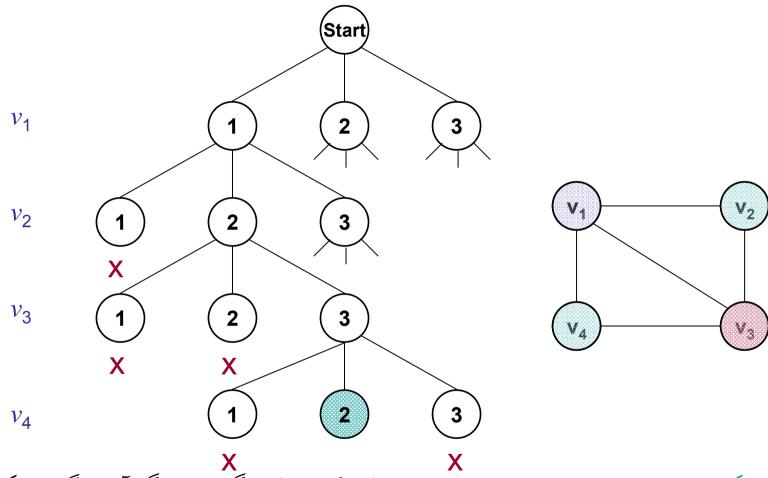
• گراف مسطح: گرافی که بتوان آن را در صفحه رسم کرد به طوری که هیچ دو یالی یکدیگر را قطع نکنند.

شكل ۵-۱۱ یک نقشه (سمت راست) و نمایش گراف مسطح مربوط به آن (سمت چپ)

رنگ آمیزی گراف با ۱۳ رنگ

X شکل ۵-۱۲ بخشی از درخت هرس شده فضای حالت که توسط عقبگرد برای رنگ آمیزی گراف شکل ۵-۱۰ با ۳ رنگ تولید شده است. اولین راه حل در گره سایه خورده یافت شده است. گره های غیر امید بخش با علامت ضرب نشان داده شده اند.

الگوريتي

مساله: تعیین همه راه هایی که در آن رئوس یک گراف بدون جهت را می توان با حد اکثر m رنگ به گونه ای رنگ آمیزی نمود که هیچ دو راس مجاوری هم رنگ نباشند.

ورودی ها: اعداد صحیح و مثبت n و m و گراف بدون جهت حاوی n راس. گراف توسط ماتریس مجاورتی W نشان داده می شود.

خروجی ها: همه رنگ آمیزی های ممکن برای گراف ورودی با استفاده از حداکثر m رنگ به طوری که هیچ دو راس مجاوری هم رنگ نباشند. خروجی مربوط به هر رنگ آمیزی یک آرایه به نام vcolor می باشند که از یک تا n اندیس گذاری شده است و در آن vcolor[i] بیانگر رنگ مربوط به راس i می باشد.

الگوريتي

```
void m coloring ( index i )
  int color;
  if (promising(i))
       if (i == n)
               cout << vcolor[1] through vcolor[n];</pre>
       else
               for (color = 1; color \le m; color ++) {
                      vcolor[i+1] = color;
                      m coloring (i+1);
```

الگوریتی بررسی امید بخش بودن یک گره

```
bool promising (index i)
  index j;
  bool switch;
  switch = true;
  j = 1;
  while (j \le i \&\& switch) {
       if (W[i][j] \&\& vcolor[i] == vcolor[j])
              switch = false;
       j++;
  return switch;
```

پیمِیدگی زمانی

• فراخوانی تابع در بالاترین سطح

 $m_coloring(0)$

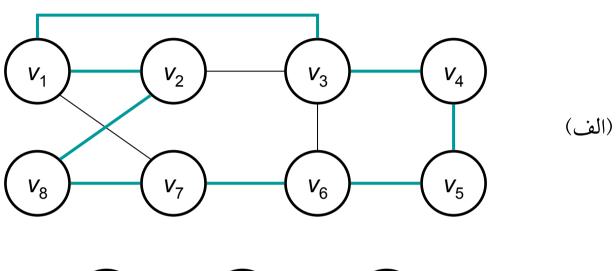
• تعداد گره ها در درخت فضای حالت

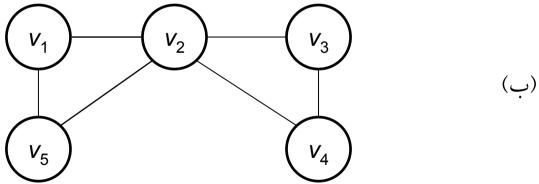
$$1 + m + m^2 + \ldots + m^n = \frac{m^{n+1} - 1}{m - 1}$$

مساله دور های هامیلتونی

- ياد آورى:
- n=20 مساله تعیین کو تاهترین تور با-
- روش برنامه ریزی پویا $T(n) = (n-1)(n-2)2^{n-3}$ ثانیه)
 - روش کورکورانه !(n -1) سال)
 - n=40 اگر
- روش برنامه ریزی پویا ۴۶/۴۶ سال زمان برای تعیین کو تاهترین تور
- مساله یافتن هر توری در گراف (بدون توجه به وزن تور) را مساله دورهای هامیلتونی می نامیم.

دور هامیلتونی

شکل ۵-۱۳ گراف (الف) دارای دور هامیلتونی می باشد. گراف (ب) فاقد دور هامیلتونی است.

الگوریته عقبگرد برای مساله دورهای هامیلتونی

- مساله: تعیین کلیه دورهای هامیلتونی در یک گراف همبند و بدون جهت
 - ورودی ها: عدد صحیح و مثبت n و گراف بدون جهت دارای n راس
- خروجی ها: تمام مسیرهای بسته که از یک راس مفروض آغاز شده، کلیه رئوس گراف را دقیقا یکبار ملاقات می کند و به راس شروع ختم می شود. خروجی هر مسیر، آرایه ای از اندیس های vindex است که از صفر تا n-1 اندیس گذاری شده اند و در آن vindex[i] اندیس راس i ام روی مسیر است. اندیس راش شروع، vindex[0] است.

الگوريتي

```
void hamilton ( index i )
  index j;
  if (promising (i))
       if (i == n - 1)
               cout \ll vindex [0] through vindex [n-1];
       else
               for (j = 2; j \le n; j++)
                      vindex[i+1] = j;
                      hamilton (i+1);
```

پیمِیدگی زمانی

• فراخوانی تابع در بالا ترین سطح

vindex [0] = 1;

hamilton(0);

• تعداد گره های درخت فضای حالت

$$1 + (n-1) + (n-1)^{2} + \ldots + (n-1)^{n-1} = \frac{(n-1)^{n} - 1}{n-2}$$

```
bool promising (index i)
   index j;
   bool switch;
   if (i == n - 1 \&\& !W [vindex [n - 1]] [vindex [0]])
         switch = false;
   else if ( i > 0 \&\& !W[vindex[i-1]][vindex[i]])
        switch = false;
   else {
        switch = true;
        j = 1;
         while (j \le i \&\& switch) {
                  if(vindex[i] = vindex[j])
                           switch = false;
                 j++;
   return switch ;
```

مساله کوله پشتی ۱-۰

- تفاوت با مسایل قبلی: بهینه سازی
- تا زمانی که جستجو به پایان نرسد نمی توان دریافت که آیا گره ای حاوی یک راه حل می باشد یا خیر.
- در حل کردن مسایل بهینه سازی توسط عقبگرد، همواره فرزندان یک گره امید بخش را ملاقات می کنیم.

الگوریتی کلی

```
void checknode ( node v )
  node u;
  if (value (v) is better than best)
      best = value(v);
  if (promising(v))
      for ( each child u of v )
            checknode (u);
```

کولہ پشتی

• گره غیر امید بخش

 $weight \ge W$

- مرتب سازی قطعات برحسب p_i/w_i به صورت غیر نزولی ullet
 - تعیین حد بالا برای سود قابل حصول از گسترش دادن گره
- حاصل جمع ارزش قطعاتی که تا آن گره در نظر گرفته شده اند profit
 - weight حاصل جمع اوزان آن قطعات
 - مقدار اولیه متغیر bound را برابر profit قرار می دهیم -
 - مقدار اولیه متغیر totweight را برابر weight قرار می دهیم
- هر بار به روش حریصانه یک قطعه برداشته و ارزش آن را به bound و وزنش را به totweight اضافه می کنیم تا به قطعه ای برسیم که در صورت برداشتن آن totweight از W بیشتر شود. در این صورت کسری از آن را با توجه به ظرفیت باقیمانده برداشته و ارزش آن کسر را به bound اضافه می کنیم.

کولہ پشتی

• فرض کنید گره در سطح i باشد و گره واقع در سطح k، گره ای باشد که حاصل جمع اوزان را از W بیشتر کند. در این صورت:

$$to to weight = weight + \sum_{j=i+1}^{k-1} w_j$$

$$bound = (profit + \sum_{j=i+1}^{k-1} p_j) + (W-totweight) * \frac{p_k}{w_k}$$
 بهره واحد وزن ظرفیت باقیمانده بهره واحد وزن برای قطعه k ام برای قطعه نخست

• گره غیر امید بخش

 $bound \leq maxprofit$

مثال ۵-۷

• n = 4, W = 16

i	p_i	w_i	p_i/w_i
1	\$40	2	\$20
2	\$30	5	\$6
3	\$50	10	\$5
4	\$10	5	\$2

$$maxprofit = 0$$

$$profit = 0$$

$$weight = 0$$

totoweight = *weight* +
$$\sum_{j=0+1}^{3-1} w_j = 0 + 2 + 5 = 7$$

bound =
$$(profit + \sum_{j=0+1}^{3-1} p_j) + (W - totweight) * \frac{p_3}{w_3}$$

$$= \$0 + \$40 + \$30 + (16 - 7) * \frac{\$50}{10} = \$115$$

این گره امید بخش می باشد زیرا وزنش کمتر از ۱۶ (W) و حدش بزرگتر از maxprofit = 0 می باشد.

مثال

Item 1

(\$40, 2)

$$profit = \$0 + \$40 = \$40$$

weight =
$$0 + 2 = 2$$

$$maxprofit = $40$$

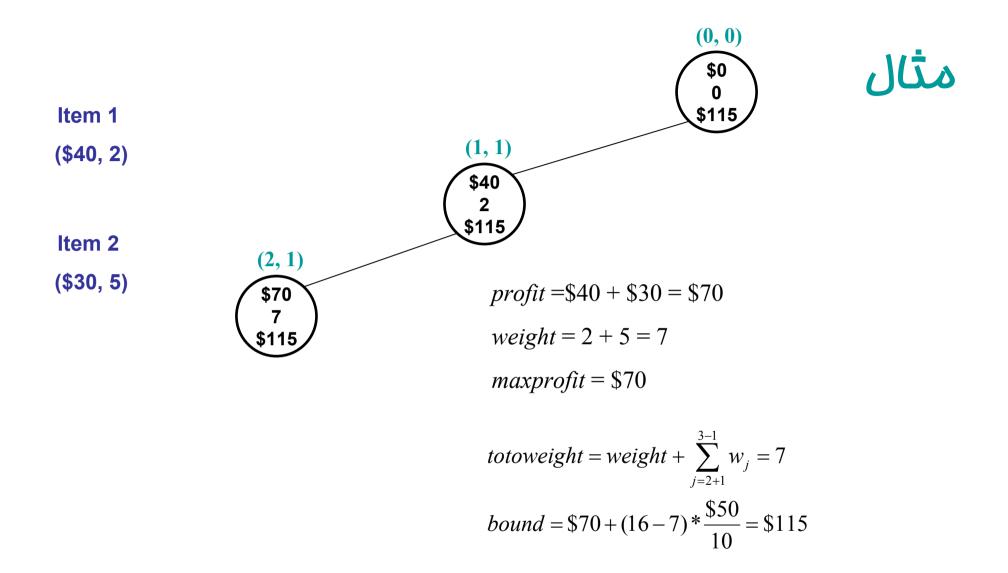
totoweight = *weight* +
$$\sum_{j=1+1}^{3-1} w_j = 0 + 2 + 5 = 7$$

bound =
$$(profit + \sum_{j=1+1}^{3-1} p_j) + (W - totweight) * \frac{p_3}{w_3}$$

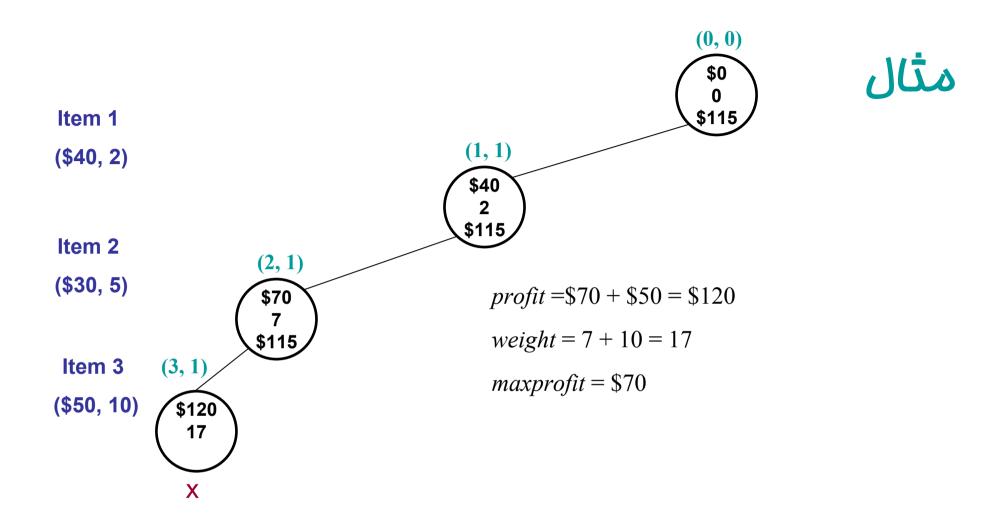
$$= \$0 + \$40 + \$30 + (16 - 7) * \frac{\$50}{10} = \$115$$

این گره امید بخش می باشد زیرا وزنش کمتر از ۱۶
$$(W)$$
 و حدش بزرگتر از $maxprofit = 40$ می باشد.

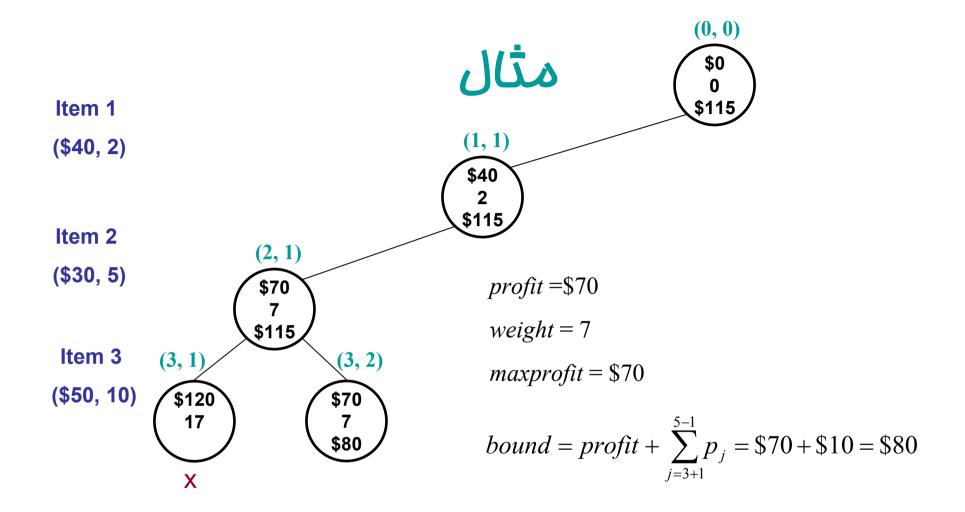
(1, 1)

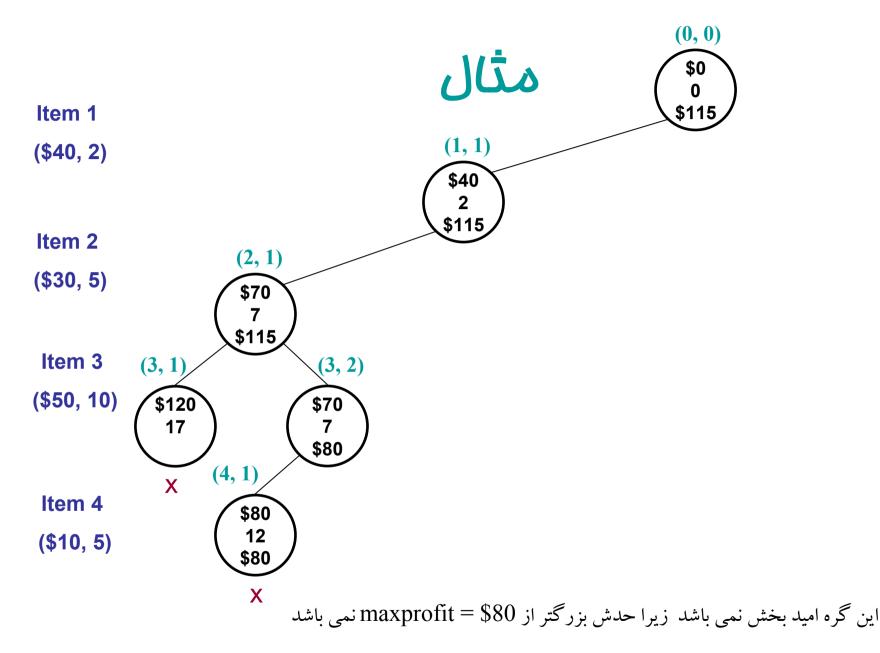
این گره امید بخش می باشد زیرا وزنش کمتر از ۱۶ (W) و حدش بزرگتر از maxprofit = 70 می باشد.

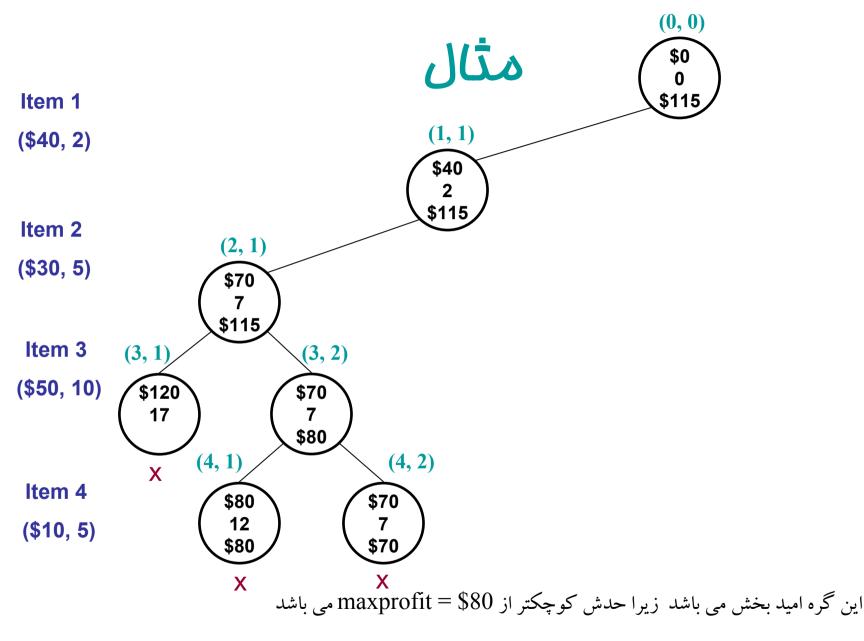

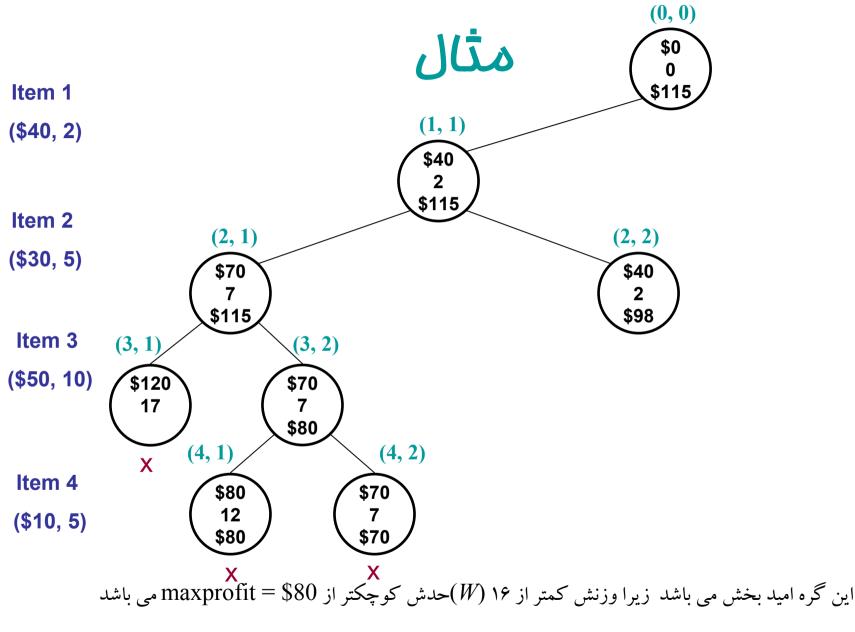
این گره امید بخش نمی باشد زیرا وزنش بیشتر از ۱۶ (W) است و بنابراین حدش را محاسبه نمی کنیم

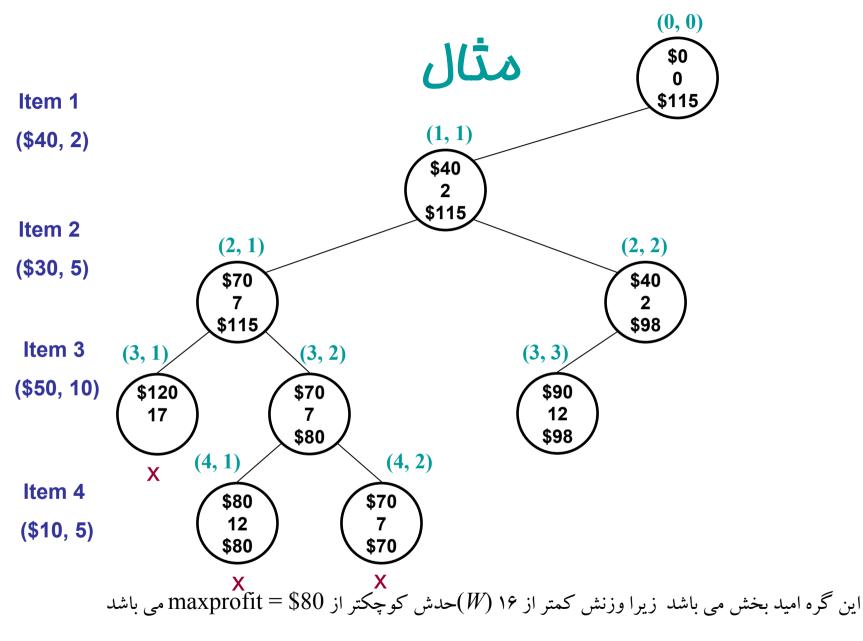

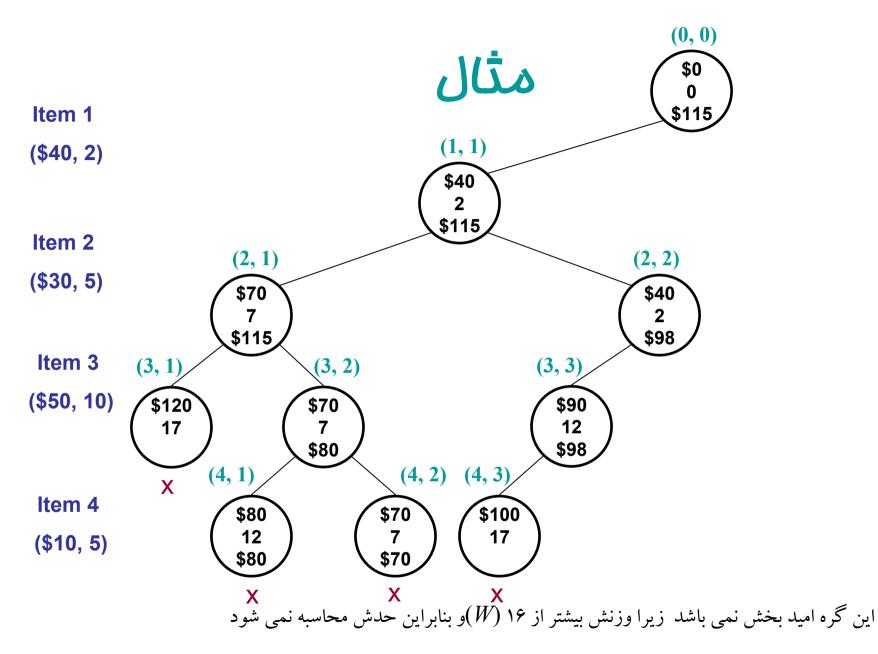
این گره امید بخش می باشد زیرا وزنش کمتر از ۱۶ (W) است و حدش بزرگتر از π maxprofit = \$70 می باشد

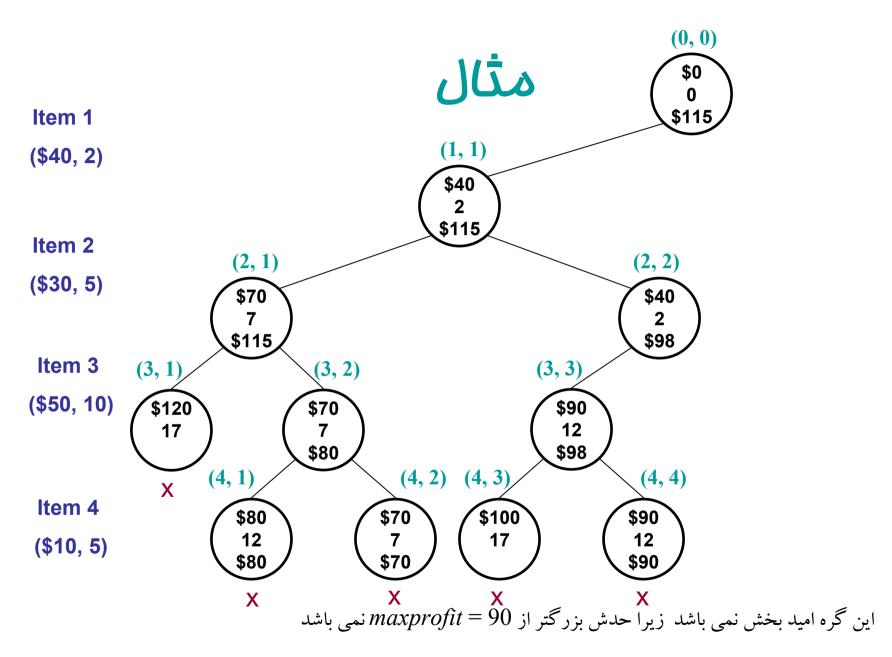

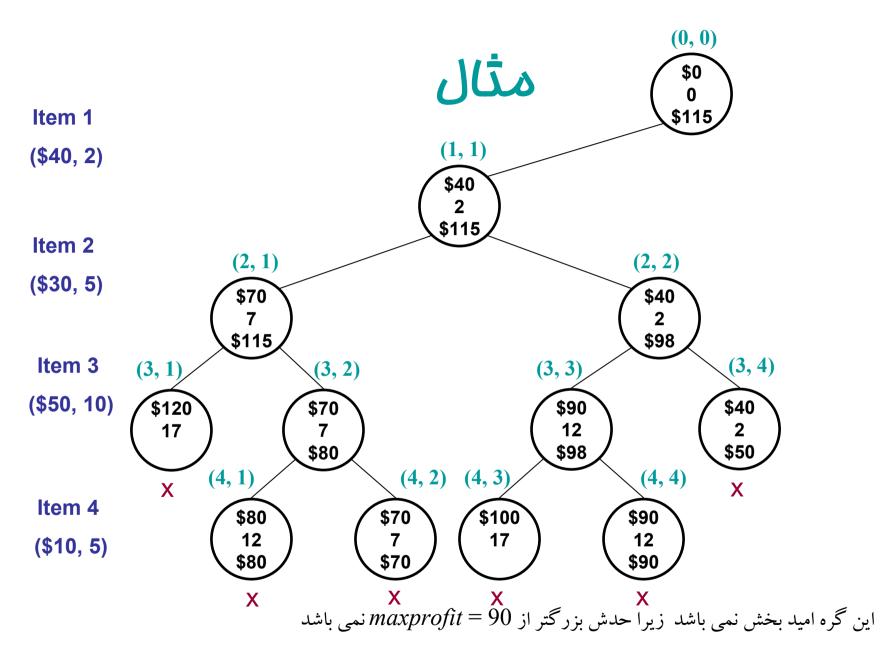

الگوريتي

- مساله: n قطعه که هر یک دارای وزن و ارزش مشخصی می باشد، داده شده است. وزن و ارزش هر قطعه یک عدد صحیح و مثبت می باشد. علاوه براین، عدد صحیح و مثبت W داده شده است. مطلوب است تعیین مجموعه ای از قطعات با حداکثر ارزش به شرط آن که حاصل جمع اوزان آنها از W بیشتر نباشد.
- ورودی ها: اعداد صحیح و مثبت n و W. آرایه های w و p که هر کدام از p تا p اندیس گذاری شده اند و حاوی اعداد صحیح و مثبتی می باشند که که بر اساس مقادیر p_i/w_i به صورت غیر نزولی مرتب شده اند.
- خروجی ها: آرایه bestset که از ۱ تا n اندیس گذاری شده است و در آن مقدار bestset در صورتی "yes" می باشد که قطعه i اُم در مجموعه بهینه گنجانده شود. عدد صحیح maxprofit که ارزش بیشینه را نشان می دهد.

الگوريتي

```
void knapsack ( index i, int profit, int weight )
   if ( weight \leq W && profit > maxprofit ) {
         maxprofit = profit;
         numbest = i;
         bestset = include ;
   if (promising(i)) {
         include [i + 1] = "yes";
         knapsack (i + 1, profit + p [i + 1], weight + w [i + 1]);
         include [i + 1] = "no";
         knapsack (i + 1, profit, weight);
```

```
bool promising (index i)
   index j, k;
   int totweight ;
   float bound;
   if ( weight \geq = W)
          return false;
    else {
         j = i + 1;
          bound = profit;
          totweight = weight;
          while (j \le n \&\& totweight + w [j] \le W) {
                    totweight = totweight + w[j];
                    bound = bound + p[j];
                   j++;
          k = j;
          if (k \le n)
                    bound = bound + (W - totweight * p[k] / w[k];
          return bound > maxprofit ;
                                   N. Razavi - AD course - 2006
```

پیمِیدگی زمانی

- 2^{n+1} -1 تعداد گره های درخت فضای حالت -1
 - مثال از بدترین حالت

$$p_i = 1$$
 $w_i = 1$ $1 \le i \le n - 1$

$$p_n = n$$
 $w_n = n$

مقایسه الگوریتی برنامه ریزی پویا و عقبگرد برای مساله کوله پشتی ۱–۰

- الگوریتم برنامه نویسی پویا در بدترین حالت $O(minimum(2^n, nW))$
 - الگوريتم عقبگرد

$\Theta(2^n)$

- هورویتز و ساهنی نشان داده اند که الگوریتم عقبگرد معمولا نسبت به الگوریتم برنامه ریزی پویا کارآیی بیشتری دارد.
- ترکیب روش تقسیم و حل و برنامه ریزی پویا توسط هورویتز و ساهنی برای حل مساله کوله یشتی ۱-۱
 - $O(2^{n/2})$ در بدترین حالت -
 - این الگوریتم معمولا کارآیی بیشتری نسبت به عقب گرد دارد.